

# Krátké souhrny článků

## Short summaries of articles

**Zuzana Rodová**

*Klinika rehabilitačního lékařství, 1. lékařská fakulta, Univerzita Karlova a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze; Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta, Univerzita Karlova, Praha*  
e-mail autora: zuzana.rodova@lf1.cuni.cz

RODOVÁ, Zuzana. Krátké souhrny článků. Online. Ergoterapie: Teorie a praxe. 2025, roč. 3, č. 1, s. 37–43. ISSN 3029-5025.  
Dostupné z: <https://ergoterapie.cz/casopis-ergoterapie-teorie-a-praxe-1-2025/>

Datum doručení do redakce: 19. 5. 2025, datum přijetí k publikaci: 30. 5. 2025

Studenti navazujícího magisterského studia Ergoterapie pro dospělé 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v rámci předmětu Evidence based practice neboli praxe založená na důkazech mají jako jeden z úkolů najít aktuální článek, přečíst ho a zpracovat z něj krátký souhrn. Všichni studenti souhlasili se zveřejněním těchto souhrnů zde v časopise Ergoterapie: teorie a praxe. Souhrny jsou řazeny abecedně dle jména studenta. Neprošli jazykovou korekturou.

U každého článku naleznete název článku v českém jazyce, jeho celou citaci, krátký souhrn (do 1500 znaků) a jméno studenta, který souhrn zpracovával.

Přenášení nových zjištění výzkumu do praxe je náročný proces. Doufáme, že tyto informace s tím alespoň trochu pomohou. Do podoby článku zpracovala Zuzana Rodová, M.Sc.

### „Oko“ nevidí: Analýza hlášení vizuálních příznaků u pacientů po cévní mozkové příhodě, z velké epidemiologické studie

HEPWORTH, Lauren R; HOWARD, Claire; HANNA, Kerry L; CURRIE, Jim a ROWE, Fiona J. "Eye" Don't See: An Analysis of Visual Symptom Reporting by Stroke Survivors from a Large Epidemiology Study. Online. *Journal of stroke and cerebrovascular diseases*. 2021, roč. 30, č. 6, s. 105759–105759. ISSN 1532-8511. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.jstrokecerebrovasdis.2021.105759>. [cit. 2025-01-12].

Studie Lauren R. Hepworth et al. (2021) se zaměřila na příznaky poruch zraku po cévní mozkové příhodě (CMP) a zahrnovala 1500 pacientů přijatých na tři akutní oddělení v Anglii.

Z nich 1204 podstoupilo hodnocení zraku, přičemž u 867 byly zjištěny zrakové poruchy. Z těchto pacientů 44,4 % uvedlo zrakové příznaky, přičemž nejčastějšími byly rozmazané nebo změněné vidění (22,1 %), výpadky zorného pole (12,6 %), dvojité vidění (9,9 %) a potíže se čtením (9,7 %). Nové zrakové postižení bylo zjištěno u 703 osob, přičemž téměř polovina z nich příznaky uvedla, zatímco 38,4 % žádné příznaky neuvádělo a 14,5 % nebylo schopno příznaky popsat. Toto zjištění zdůrazňuje důležitost aktivního screeningu zrakových poruch u této skupiny pacientů. Studie poukázala na to, že zrakové poruchy mají významný dopad na kvalitu života. Obtíže se čtením, orientací v prostoru nebo běžnými denními aktivitami zhoršují soběstačnost a mohou přispívat k dalším komplikacím, včetně sociální izolace. Autoři zdůraznili potřebu hodnocení zraku jako součásti standardní péče u osob po CMP.

Výsledky ukazují na důležitost objektivního screeningu, který odhalí zrakové poruchy i u asymptomatických pacientů. To umožní včasné odeslání pacientů ke specializovaným službám a odborníkům. Absence příznaků může vést k podcenění zrakového postižení, což má negativní dopad na každodenní aktivity, bezpečnost a celkovou rekonvalescenci. Studie zdůrazňuje potřebu standardizovaných postupů pro hodnocení zraku po CMP.

Zpracovala: Bc. Eliška Bicerová

## Únava po cévní mozkové příhodě

AALI, Ghazaleh; DRUMMOND, Avril; DAS NAIR, Roshan a SHOKRANEH, Farhad. Post-stroke fatigue: a scoping review. Online. *F1000Research*. 2020, roč. 9, s. 242. ISSN 2046-1402. Dostupné z: <https://doi.org/10.12688/f1000research.22880.2>. [cit. 2024-10-31].

Studie se zaměřuje na problematiku únavy pacientů po cévní mozkové příhodě (CMP), která je jejím častým příznakem. Cílem tohoto přehledu literatury bylo shromáždit a syntetizovat současný výzkum týkající se únavy po CMP, včetně jejích příčin, měření a intervenčních strategií, s cílem poskytnout přehled aktuálních poznatků a identifikovat klíčové oblasti vyžadující další výzkum.

V úvodu se autoři zabývají epidemiologií únavy po mrtvici a jejími dopady na kvalitu života pacientů. Vyzdvihují sklon k tomu, že únavu často podceňují jak pacienti, tak i zdravotničtí pracovníci, což může vést k nedostatečné diagnostice a léčbě. Celkově se ukazuje, že efektivní management únavy u pacientů po CMP by měl být komplexní a multidisciplinární, zahrnující fyzickou aktivitu, psychologické přístupy a vhodné farmakologické intervence. Naopak pouhé pasivní metody nebo špatně strukturované intervence prokázaly nižší účinnost při snížení únavy.

Výsledky ukazují na vysokou heterogenitu nalezených studií, což ztěžuje identifikaci obecných trendů a strategií pro zlepšení situace pacientů. Autoři rovněž zmiňují nedostatek standardizovaných měření a doporučení týkajících se hodnocení únavy, což dále komplikuje interpretaci výsledků. V závěrech autoři apelují na potřebu větší pozornosti věnované této problematice v budoucím výzkumu a klinické praxi, aby se zajistilo, že pacienti po CMP dostanou ucelenou a efektivní podporu.

Zpracoval: Bc. Adam Boyko

## Kvalita života dospělých závislých na alkoholu

ČUČEK TRIFKOVIČ, Klavdija; KORES PLESNIČAR, Blanka; KOBOLT, Alenka; DENNY, Margaret; DENIEFFE, Suzanne et al. Quality of life of alcohol-dependent adults. Online. *Obzornik zdravstvene nege*. 2020, roč. 54, č. 3, s. 204-213. ISSN 2350-4595. Dostupné z: <https://doi.org/10.14528/snr.2020.54.3.2985>. [cit. 2025-02-11].

Článek představuje studii, jejímž cílem bylo zkoumat kvalitu života osob závislých na alkoholu v různých fázích léčby ve srovnání s osobami bez závislosti na alkoholu. Ve výzkumu byly porovnávány oblasti ovlivňující kvalitu života, jako je zdraví, mezilidské vztahy nebo zapojení se do pracovních a volnočasových aktivit. Ačkoliv celkové zlepšení kvality života mezi osobami se závislostí a bez závislosti nebylo prokázáno, v těchto specifických oblastech byly zjištěny rozdíly.

Osoby bez závislosti vykazovaly lepší výsledky v oblastech jako fyzické a duševní zdraví, sociální fungování, spokojenost v práci a v zájmových aktivitách. V konkrétních aspektech života byly tedy rozdíly mezi těmito skupinami zřejmé. Studie prokazuje změny pohledů na kvalitu života v průběhu léčby. Osoby se závislostí na alkoholu před léčbou kladly větší důraz na rodinné vztahy a materiální zabezpečení, po léčbě se staly klíčovými faktory pro hodnocení kvality života zdraví a abstinence. Studie také zjistila, že u žen závislých na alkoholu byly hodnoty kvality života nižší ve srovnání s muži a osobami bez závislosti. Studie zdůrazňuje, že faktory jako komorbidita, sociální podmínky a individuální přizpůsobení se léčbě nebyly dostatečně zohledněny, což by mohlo ovlivnit výsledky v oblasti zlepšení kvality života. Vyzdvihuje důležitost zkoumání kvality života u lidí závislých na alkoholu z různých pohledů a navrhuje, aby se léčba zaměřila nejen na zlepšení fyzického zdraví, ale i na biopsychosociální aspekt.

Zpracovala: Bc. Claudia Deáková

## Kognitivně svěží osmdesátníci aneb kognitivní superagers

KOPEČEK, Miloslav; FRYDRYCHOVÁ, Zuzana; HEISLER, Radek a GEORGI, Hana. Kognitivně svěží osmdesátníci aneb kognitivní superagers. Online. *Psychiatrie pro praxi*. 2020, roč. 21, č. 1, s. 13-15. ISSN 1803-5272. Dostupné z: <https://doi.org/10.36290/psy.2020.002>. [cit. 2025-01-15].

Pokles kognitivní výkonnosti se stoupajícím věkem patří nejen k přirozeným aspektům stárnutí, ale může být součástí i depresivní poruchy či raných stádií demence. Pro tyto účely byla vytvořena řada testů kognitivních funkcí, které mají české normy vycházející z poměrně širokého vzorku populace obvykle ve věku nad 60 let. Díky tomu je možné efektivně sledovat nižší nebo naopak vyšší kognitivní výkon seniorů.

Stále častěji se v odborné i neodborné literatuře setkáváme s termínem *superager*, který zahrnuje osoby starší 80 let, které mají svěží kognici odolávající věku. Tzn., že jejich výkon v epizodické paměti je na stejné či lepší úrovni, než je průměrný výkon kognitivně zdravých 60letých, a ve své věkové kategorii nejsou podprůměrní ani v nepaměťových testech měřících exekutivní funkce, jazykové schopnosti či slovní plynulost.

Řada studií potvrzuje pomalejší úbytek objemu mozkové kůry superagerů (SA) než u běžné populace. Jejich mozková kůra je mohutnější, a to zejména v oblasti hipokampů, předního cingula a frontální kůry. Zároveň byla u SA zaznamenána významně nižší míra zánětlivých procesů než u vrstevníků. Zatím však nebylo potvrzeno, že zdravý životní styl vede k superagingu, lze ovšem předpokládat, že může částečně

nasměrovat cestu ke kognitivní svěžesti. SA jsou totiž typicky aktivní, překonávají výzvy, mají širší sociální síť a dostatečnou kognitivní stimulaci. Tedy i zde platí pravidlo „use it or lose it“.

Zpracovala: Bc. Šárka Dolejšová

## Využití umělé inteligence v ergoterapii

MOUSAVI BAIGI, Seyyede Faramah; DAHMARDEH KEMMAK, Fatemah; SARBAZ, Mohammad; NOROUZI AVAL, Reyhane a KIMIAFAR, Khalil. Application of Artificial Intelligence in Occupational Therapy. Online. *Health Education and Health Promotion*. 2024, roč. 12, č. 3, s. 513–520. ISSN 2345-2897. Dostupné z: <https://doi.org/10.58209/hehp.12.3.513>. [cit. 2025-02-16].

Článek se zaměřuje na využití umělé inteligence (AI) v ergoterapii, konkrétně na to, jak mohou pokročilé technologie zlepšit diagnostiku, terapii a výsledky pacientů. Autoři provedli systematický přehled studií publikovaných do února 2024, které se zaměřují na implementaci AI v této oblasti. Cílem bylo prozkoumat konkrétní aplikace AI, jejich efektivitu a potenciál. Vyhledávali v databázích PubMed, Embase, Scopus a Web of Science.

Zjistili, že AI v ergoterapii nachází uplatnění jako je personalizace terapeutických plánů, predikce návratu do práce a hodnocení kognitivních a motorických schopností pacientů. Ve studiích byly použity různé metody strojového učení, včetně umělých neuronových sítí, modelů hlubokého učení a regresních algoritmů. Všechny výsledky vyšly kladně, například zlepšení sociálních funkcí, snížení recidivy onemocnění a zlepšení celkového zdravotního stavu.

Autoři upozorňují i na výzvy spojené s implementací AI v ergoterapii, ke kterým patří nízká přesnost některých AI modelů, které mohou vést k chybám, a etické otázky týkající se soukromí a ochrany dat pacientů.

Závěrem autoři zdůrazňují, že AI má obrovský potenciál. Může usnadnit diagnostiku, urychlit proces léčby a zlepšit personalizaci terapeutických plánů. Nicméně je nezbytné pokračovat ve výzkumu a vývoji těchto technologií, aby byly ještě přesnější a efektivnější.

Zpracovala: Bc. Andrea Hromiaková

## Imerzní prostředí pro ergoterapii: pilotní studie

RODRIGUES, José; COELHO, Tiago; MENEZES, Paulo a RESTIVO, Maria Teresa. Immersive Environment for Occupational Therapy: Pilot Study. Online. *Information*. 2020, roč. 11, č. 9. ISSN 2078-2489. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/info11090405>. [cit. 2025-02-16].

Studie se zaměřila na vývoj a testování imerzivního systému PeViC (Pedaling in a Virtual City), který kombinuje fyzické

cvičení a kognitivní stimulaci pro starší osoby pomocí virtuální reality (VR). Cílem bylo podpořit aktivitu a motivaci, přičemž účastníci vykonávali úkoly jako je jízda na kole a nákup na tržišti. Pilotní studie zahrnovala 15 účastníků ve věku 61–88 let, kteří dříve nepracovali s VR. Výsledky ukázaly, že většina účastníků měla pozitivní zážitky, ale narazili na problémy při ovládání dotykových ovladačů. I přes mírné zhoršení příznaků *cyber sickness* projevíli zájem o další využití systému pro rehabilitaci. Studie naznačila potřebu zlepšení uživatelského zážitku a rozšíření úkolů zaměřených na zlepšení kognitivních a pohybových schopností. Budoucí výzkum by měl zahrnovat širší vzorek a detailní sledování dlouhodobých efektů.

Zpracovala: Bc. Petra Kaiserová

## Detekce kognitivního deficitu a demence u neslyšících: Kognitivní screeningový nástroj pro britský znakový jazyk (BSL-CST)

ATKINSON, Joanna; DENMARK, Tanya; MARSHALL, Jane; MUMMERY, Cath a WOLL, Bencie. Detecting Cognitive Impairment and Dementia in Deaf People: The British Sign Language Cognitive Screening Test. Online. *Archives of Clinical Neuropsychology*. 2015, roč. 30, č. 7, s. 694–711. ISSN 0887-6177. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/arclin/acv042>. [cit. 2025-02-16].

Stávající kognitivní testy, jako MMSE a ACE-R, jsou nevhodné pro neslyšící uživatele znakového jazyka. Jazykové bariéry, kulturní rozdíly a nedostatečná validace vedou k chybným diagnózám. Používání tlumočnicků situaci navíc komplikuje a zvyšuje nespolehlivost testování, proto vznikl BSL-CST, screeningový nástroj pro demenci specificky navržený pro britský znakový jazyk (BSL) a jeho uživatele.

BSL-CST je administrován prostřednictvím standardizovaných videozáznamů přímo v BSL, čímž se eliminuje potřeba tlumočnicků a minimalizuje se riziko zkreslení. Test je normován na vzorku 226 neslyšících seniorů z celého Spojeného království, což zajišťuje vysokou kulturní citlivost a relevantnost.

BSL-CST zahrnuje adaptované položky z ACE-R a MoCA, ale i zcela nové, originální úlohy vytvořené přímo v BSL, které lépe reflektují specifika jazyka a kultury neslyšících. Test se zaměřuje na komplexní hodnocení kognitivních funkcí, včetně orientace, pozornosti, paměti a jazyka. Důraz je kladen na úlohy, které minimalizují vliv angličtiny a zohledňují odlišnosti v gramatice a slovní zásobě BSL.

Výsledky studií prokazují vysokou reliabilitu, validitu a signifikantní korelaci s věkem, intelektuálními schopnostmi a dosaženým vzděláním. Co je však nejdůležitější, BSL-CST klinicky úspěšně odlišil zdravé neslyšící seniory od neslyšících

pacientů s demencí. Tento inovativní přístup transformuje diagnostiku demence u neslyšících a má potenciál pro adaptaci do dalších znakových jazyků po celém světě.

Zpracovala: Bc. Barbora Kopecká

## Účinnost virtuální reality v ergoterapii dospělých pacientů po cévní mozkové příhodě: Systematický přehled

LANDIM, Síbila Floriano; LÓPEZ, Roberto; CARIS, Antonia; CASTRO, Constanza; CASTILLO, Ramon D. et al. Effectiveness of Virtual Reality in Occupational Therapy for Post-Stroke Adults: A Systematic Review. Online. *Journal of Clinical Medicine*. 2024, roč. 13, č. 16. ISSN 2077-0383. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/jcm13164615>. [cit. 2024-12-23].

V této systematické studii bylo vybráno celkem 16 randomizovaných kontrolovaných studií za posledních 10 let zveřejněných do května 2024, které se zaměřovaly na intervenci u pacientů po cévní mozkové příhodě (CMP) pomocí virtuální reality (VR) a jejího vlivu na zlepšení motorických dovedností horní končetiny, zejména pak na oblast jemné motoriky.

Cílem studie bylo 1) popsat metody a výsledky studií zabývajících se terapií VR u pacientů po CMP, 2) blíže specifikovat, jak může terapie VR pomoci těmto lidem vrátit se zpět do života a 3) zjistit, zda terapie VR prokazuje efekt na provádění všedních denních činností (ADL). Vyhledávání proběhlo celkem ve 4 databázích a identifikováno bylo 162 článků, z nichž 16 bylo vybráno a splňovalo požadovaná kritéria. Systematický přehled zahrnoval celkem 555 účastníků (18 až 94 let) ze Španělska, Koreji, Tchaj-wanu, Austrálie, Norska a USA (322 žen a 233 mužů). Všechny zahrnuté studie kombinovaly konvenční rehabilitaci s terapií VR, přičemž drtivá většina se zaměřovala na zlepšení funkčnosti horních končetin. Terapie probíhaly v průměru 4× týdně po dobu 4–8 týdnů a každá trvala 50 minut. Rehabilitace se soustředila zejména na jemnou motoriku, rozsah pohybu, úchopy, selektivní pohyby prstů, silový trénink a nácvik domácích aktivit. Výsledky této studie ukázaly, že terapie pomocí VR je účinným doplňkem konvenční rehabilitace, zejména pokud se jedná o zlepšení motorických funkcí horní končetiny, vykonávání ADL či celkové kvality života jedinců po CMP.

Zpracovala: Bc. Veronika Kuczerová

## Komunitní ergoterapie pro seniory s demencí a jejich pečovatele

GRAFF, Maud J.; ADANG, Eddy M. M.; VERNOOIJ-DASSEN, Myrra J. M.; DEKKER, Joost; JÖNSSON, L et al. Community occupational therapy for older patients with dementia and their care givers: cost effectiveness study. Online. *BMJ*. 2008, roč. 336, č. 7636, s. 134–138. ISSN 1756-1833. Dostupné z: <https://doi.org/10.1136/bmj.39408.481898.BE>. [cit. 2024-11-15].

Dokument se podrobně věnuje přínosu komunitní ergoterapie pro seniory s demencí a jejich pečovatele. Studie se zaměřuje na efektivitu této nefarmakologické intervence, která pomáhá pacientům zachovat soběstačnost a zlepšuje kvalitu života nejen jim, ale i jejich pečovateli. Výzkum probíhal mezi lety 2001–2005 na vzorku 135 pacientů s mírnou až střední demencí, kteří žili v komunitě se svými pečovateli. Účastníci byli rozděleni na dvě skupiny – intervenční a kontrolní. Intervenční skupina absolvovala deset sezení ergoterapie během pěti týdnů, kde se pacienti a jejich pečovatelé učili identifikovat problémy, volit vhodné aktivity a optimalizovat domácí prostředí. Důležitou součástí programu bylo také školení pečovateli v efektivním dohledu a řešení každodenních obtíží.

Výsledky studie ukázaly, že pacienti v intervenční skupině zaznamenali významné zlepšení motorických i procesních dovedností a snížení potřeby pomoci s běžnými denními činnostmi. Pečovatelé se cítili kompetentnější a méně psychicky přetížení. Efekt přetrvával i tři měsíce po skončení programu. Studie navíc potvrdila ekonomickou výhodnost ergoterapie, která snížila náklady na zdravotní a sociální péči a vedla k úspoře 1748 € na pár.

Tento výzkum jednoznačně potvrzuje, že komunitní ergoterapie má dlouhodobé přínosy pro pacienty i jejich rodiny. Díky své efektivitě a nízkým nákladům by měla být začleněna do standardní péče o seniory s demencí jako účinná alternativa farmakologické léčby.

Zpracoval: Bc. Adam Lorenz

## Zvládací strategie zdravotnických pracovníků proti syndromu vyhoření

MARESCA, Giuseppa; CORALLO, Francesco; CATANESE, Giulia; FORMICA, Caterina a LO BUONO, Viviana. Coping Strategies of Healthcare Professionals with Burnout Syndrome: A Systematic Review. Online. *Medicina*. 2022, roč. 58, č. 2. ISSN 1648-9144. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/medicina58020327>. [cit. 2024-12-15].

Článek se zaměřuje na syndrom vyhoření popisovaný jako chronická reakce na pracovní stres, charakterizovaný fyzickým, mentálním a emocionálním vyčerpáním, které snižuje pocit osobního a profesního naplnění. Některé profesní



skupiny jsou na syndrom vyhoření náchylnější než jiné. Mezi ohrožené profesní skupiny patří především zdravotnické profese, kterým se tento článek věnuje. Článek hodnotí účinnost zvládacích strategií běžně používaných zdravotnickými pracovníky.

Ke zhodnocení účinnosti zvládacích strategií v týmech zdravotnických pracovníků byla aplikována metoda přehledové studie. Pro analýzu studií byly využity vědecké články a studie z databází PubMed a Web of Science, které prováděly výzkum u zdravotnických pracovníků se syndromem vyhoření a zkoumaly účinnost jejich zvládacích strategií.

Dle literatury se jako nejefektivnější a nejčastěji používané zvládací strategie ukázaly ty, které zahrnovaly sociální a emocionální podporu, fyzickou aktivitu a schopnost emocionálního i fyzického distancování od práce. Mezi zvládací strategie s nižším výskytem patřilo stanovení pevných hranic, realistická očekávání, klinická rozmanitost a aktivity pro lepší organizaci práce. Dále se jako efektivní ukázalo naslouchání svým vlastním potřebám a tvorba jednotného interprofesního týmu.

Závěr článku poukazuje na velký vliv zvládacích strategií na výskyt syndromu vyhoření, na důležitost vhodně zvolených zvládacích strategií a jejich dalšího zkoumání u pracovníků zdravotnických profesí.

Zpracovala: Bc. Adéla Macounová

## Vliv reminiscenční terapie na zvládání symptomů, životní spokojenost a vnímání sebepřesahu u pacientů v paliativní péči: randomizovaná kontrolovaná studie

BOZKURT, Canan a YILDIRIM, Yasemin. The effectiveness of reminiscence therapy on the symptom management, the life satisfaction, and the self-transcendence in palliative care patients: a randomized controlled trial. Online. *Supportive Care in Cancer*. 2024, roč. 32, č. 7. ISSN 1433-7339. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s00520-024-08626-9>. [cit. 2024-12-15].

Randomizovaná, nezaslepená studie od Bozkurt a Yasemin (2024) zkoumá možnosti využití reminiscenční terapie (RT) v paliativní péči. Základem RT je analýza minulosti pomocí integrace a interpretace zkušeností. Předpokládá se, že RT by mohla pomoci pacientům v paliativní péči čelit probíhající krizi a poklesu funkčních schopností.

Studie se zúčastnilo 48 pacientů paliativní jednotky veřejné nemocnice v Turecku. Intervenční skupina absolvovala 8 reminiscenčních terapií během 15 dnů, v délce 30 minut. Každá terapie měla jiné téma vztahující se k minulosti pacienta.

Pacienti v placebo skupině vedli stejně často nestrukturované sociální rozhovory. V kontrolní skupině pacienti nedostali žádnou speciální intervenci, pouze standardní ošetrovatelskou péči.

Výsledky randomizované, placebem kontrolované studie ukázaly, že RT významně snížila psychické a obecné stresové symptomy pacientů a zároveň zvýšila jejich spokojenost se životem a vnímání sebepřesahu. Intervenční skupina zaznamenala výrazné zvýšení skóre životní spokojenosti (o 33,12 %) a seberealizace (o 22,70 %), zatímco u placebo skupiny byly změny méně výrazné. Studie naznačuje, že pozitivní účinky RT souvisejí se zaměřením na šťastné vzpomínky, což napomáhá snížení stresu a zlepšení psychické pohody. Závěry podporují zařazení RT do paliativní péče jako účinného nástroje ke zlepšení kvality života pacientů. Přesto je potřeba dalších studií s většími vzorky pro potvrzení účinnosti tohoto přístupu.

Zpracovala: Bc. Zuzana Malečková

## Musical neglect training® při chronickém přetrvávajícím levostranném prostorovém neglect syndromu s pravostrannou hemiplegií po cévní mozkové příhodě: kazuistika

KASUYA-UEBA, Yuka a MAEDA, Koji. Musical neglect training for chronic persistent left hemispatial neglect with right hemiplegia post-stroke: a case report. Online. *Frontiers in rehabilitation sciences*. 2025, roč. 5. ISSN 2673-6861. Dostupné z: <https://doi.org/10.3389/fresc.2024.1462978>. [cit. 2025-01-22].

Tento článek poukazuje na možnou účinnost Musical neglect training (MNT®) u 69letého muže po třech cévních mozkových příhodách (2011–2015) při terapii levostranného prostorového neglect syndromu. V kazuistice je kladen důraz na chronicitu onemocnění – první MNT® proběhla v červenci 2019, tedy minimálně 4 roky po vzniku posledních obtíží. MNT® byla prováděna v rámci ergoterapie. Terapie probíhala 18 měsíců a pacient byl testován i po 6 měsících po ukončení MNT® intervence.

Pacient byl průběžně testován testem půlení čar a Mini-Mental State Examination (MMSE). V obou testech měl pacient lepší výsledky po ukončení intervence a i po 6 měsících po ukončení intervence. Konkrétně v MMSE ze 17 bodů (středně těžká porucha) skóre vzrostlo na 22 bodů (lehká porucha) a při testu půlení čar z 33 čar vynechaných na konci vynechal pouze 1. To značí, že dosažené schopnosti přetrvávaly dlouhodoběji i po ukončení terapií.

V rámci MNT® bylo prováděno aktivní hraní na hudební nástroje. Nejprve byly nástroje situovány na pacientovu pravou

stranu, kde se sice vyskytovala hemiplegie, ale strana nebyla opomíjena. Na opomíjenou levou stranu byly nástroje postupně přesouvány po seznámení se zvuky. Terapeut pracoval s intonací a rytmizací.

Autoři zmiňují, že si jsou vědomi, že se jedná pouze o kazuistiku jednoho pacienta a na závěr doporučili podrobnější výzkum této oblasti. Také zmiňují, že byly pacientovi během MNT® intervencí poskytovány jiné terapie, a to mohlo zkreslit celkový výsledek.

Zpracovala: Bc. Štěpánka Pilařová

## S ohledem na domácí prostředí a plánování do budoucna: Kvalitativní průzkum názorů starších dospělých a jednotlivců se staršími příbuznými

DALISTAN, Roslyn; GEORGE, Stacey a LAVER, Kate. Considering the home environment and planning for the future: A qualitative exploration of the views of older adults and individuals with older relatives. Online. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*. 2023, roč. 30, č. 7, s. 1167–1179. ISSN 1651-2014. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/11038128.2023.2192027>. [cit. 2025-01-29].

Článek se zaměřuje na názory starších dospělých a jejich rodin na problematiku bydlení v kontextu stárnutí. Autoři prováděli výzkum zaměřený na porozumění životním podmínkám a potřebám starší populace.

Výzkum zahrnoval polostrukturované rozhovory s 16 účastníky, z čehož bylo 8 seniorů a 8 příbuzných pečujících. Cílem bylo prozkoumat, jak vidí své domácí prostředí a jaké obavy mají ohledně možností stárnutí doma.

Hlavními zjištěními je, že většina seniorů vyjadřuje touhu zůstat doma a mají strach z institucionalizace. Dále se ukazuje, že účastníci identifikují nebezpečí ve svých domovech, zejména kluzké podlahy nebo nedostatečné osvětlení.

Účastníci také hovoří o potřebě informací týkajících se domácích úprav, které by mohly zvýšit jejich bezpečnost a usnadnit každodenní život. Někteří byli otevření profesionálnímu hodnocení své domácnosti a možnosti úprav, zatímco jiní by raději spoléhali na vlastní schopnosti nebo pomoc od rodiny.

Na základě získaných dat autoři doporučují vyvinout nástroje, jako jsou informační brožury, které by starším lidem pomohly zhodnotit jejich domácí prostředí a naplánovat potřebné úpravy. Důraz je kladen na zvyšování povědomí o tom, jak důležitá je příprava na stárnutí s ohledem na bezpečnost a pohodlí.

Studie tedy říká, že je nezbytné, aby odborníci spolupracovali se starší populací a poskytovali jim relevantní informace a podporu, což by mělo přispět k lepšímu prožití stáří a ke zvýšení kvality života starších dospělých v jejich domácím prostředí.

Zpracovala: Bc. Sára Šmýrová

## Kombinace transkraniální stejnosměrné stimulace a domácí ergoterapie u motorického postižení horní končetiny po intracerebrálním krvácení: dvojité zaslepená randomizovaná kontrolovaná studie

MORTENSEN, Jesper; FIGLEWSKI, Krystian a ANDERSEN, Henning. Combined transcranial direct current stimulation and home-based occupational therapy for upper limb motor impairment following intracerebral hemorrhage: a double-blind randomized controlled trial. Online. *Disability and Rehabilitation*. 2016, roč. 38, č. 7, s. 637–643. ISSN 1464-5165. Dostupné z: <https://doi.org/10.3109/09638288.2015.1055379>. [cit. 2025-01-12].

Studie zkoumala vliv kombinace transkraniální stimulace stejnosměrným proudem (tDCS) a ergoterapie v domácím prostředí na sílu úchopu a schopnost vykonávat aktivity denního života (ADL) u pacientů s postižením horních končetin (HKK) po intracerebrálním krvácení.

Do dvojité zaslepené randomizované kontrolované studie se po splnění zařazovacích kritérií, na základě dotazníku Stroke Impact Scale, zapojilo celkem 15 pacientů. Pro rovnoměrné rozdělení pacientů byla použita metoda stratifikované blokované randomizace, která vycházela z výsledků Box and Block testu při vstupním vyšetření. Všichni pacienti prošli pětidenní domácí ergoterapií s funkčně cílenými úkoly. Současně byla v experimentální (anodální) skupině s 8 pacienty prvních 20 min aplikována anodální tDCS. V kontrolní skupině byl aplikován pouze 30 s náběh tDCS pro zachování placebo efektu. Výstupní hodnocení zahrnovalo Jebsen-Taylor test a měření síly úchopu za pomoci ručního digitálního dynamometru.

Výsledkem studie bylo zvýšení síly úchopu u pacientů v experimentální skupině ve srovnání s kontrolní skupinou. Další výsledky ukazují, že v anodální skupině byla pozorována tendence k většímu zlepšení výkonu v ADL.

Neinvazivní metody stimulace mozku se často využívají jako doplňková terapie u pacientů po cévní mozkové příhodě. tDCS je díky snadnému použití, přenositelnosti a nízkému výskytu nežádoucích účinků vhodnou metodou pro motorický trénink

HKK a může se využívat v kombinaci s domácím rehabilitačním cvičením.

Zpracovala: Bc. Barbora Výšková

## Zkušenosti s účastí na skupinové intervenci senzorické modulace pro uživatele služeb v oblasti duševního zdraví

FORSBERG, Klara; SUTTON, Daniel; STJERNSWÄRD, Sigrid; BEJERHOLM, Ulrika a ARGENTZELL, Elisabeth. Experiences of participating in a group-based sensory modulation intervention for mental health service users. Online. *Scandinavian journal of occupational therapy*. 2024, roč. 31, č. 1. ISSN 1651-2014. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/11038128.2023.2294767>. [cit. 2024-11-22].

Tato kvalitativní studie měla za cíl prozkoumat zkušenosti uživatelů služeb s účastí na skupinové intervenci založené na senzorické modulaci (SM) v rámci ambulantních oddělení pro lidi s duševním onemocněním.

V rámci intervence byl sestaven jedenáctitýdenní Program senzorického uvědomění (SAP), který je upravenou verzí manualizované americké skupinové intervence „Sensory Connection Program“. SAP měl cíl pomoci účastníkům rozpoznat spouštěče v každodenním životě, porozumět svému senzorickému profilu a používat senzorické strategie v obtížných situacích, aby se snížila úzkost a zvýšilo zapojení do každodenního života. K naplnění cíle výzkumu bylo provedeno 25 rozhovorů, které byly nahrávány do audiozáznamů a následně doslovně přepsány a analyzovány metodou umožňující hloubkovou interpretaci zkušeností účastníků s novou intervencí a vzhled do jejího potenciálního dopadu.

Výsledky studie ukázaly, že se u účastníků zvýšilo tělesné uvědomění a zlepšily se jejich schopnosti zvládat každodenní zaměstnávání a převzít kontrolu nad svým životem a skrze znalosti o SM byli schopni se fyzicky a emocionálně regulovat a optimalizovat svou pohodu. Dále byl uváděn proces přijetí a propojení se se sebou samým díky posilujícímu efektu skupiny, což je klíčové pro proces osobního zotavení. Výsledky jsou cenné pro ergoterapeuty a další odborníky pracující v ambulantních zařízeních péče o duševní zdraví pro vytváření optimální rehabilitace, která cílové skupině usnadní zapojení do zaměstnávání.

Zpracovala: Bc. Anna Zmrhalová

## Neuroplastické změny ve funkční konektivitě klidového stavu po rehabilitaci při cévní mozkové příhodě

FAN, Yang Teng; WU, Ching Yi; LIU, Ho Ling; LIN, Keh Chung; WAI, Yau Yau et al. Neuroplastic changes in resting-state functional connectivity after stroke rehabilitation. Online. *Frontiers In Human Neuroscience*. 2015, roč. 9. ISSN 1662-5161. Dostupné z: <https://doi.org/10.3389/fnhum.2015.00546>. [cit. 2025-01-21].

Studie zkoumala změny v mozkové funkční konektivitě u pacientů po cévní mozkové příhodě (CMP) po rehabilitaci pomocí roboticky asistované bilaterální terapie (RBAT). Zaměřila se na propojení mezi oblastí léze a nepoškozenou primární motorickou oblastí (M1) a jeho vliv na zotavení. Deset pacientů v post-akutní fázi CMP absolvovalo čtyřtýdenní rehabilitaci. Klinická hodnocení (FMA, WMFT, FIM) a resting-state fMRI sledovaly interhemisférickou konektivitu. Před terapií byla propojení mezi hemisférami výrazně narušena. Po RBAT se funkční propojení mezi poškozenou a nepoškozenou M1 zlepšilo, což korelovalo s lepšími motorickými funkcemi a vyšší soběstačností. Statistická analýza potvrdila, že větší nárůst konektivity vedl k lepším klinickým výsledkům. Mediační analýza ukázala, že zlepšení interhemisférického propojení je klíčovým mechanismem obnovy motorických funkcí a soběstačnosti. Studie naznačuje potenciál RBAT pro reorganizaci mozkových sítí po iktu. Navzdory omezením (malý vzorek, absence kontrolní skupiny) výsledky ukazují, že resting-state fMRI může být užitečným nástrojem pro hodnocení účinnosti rehabilitace a sledování neuroplastických změn po CMP.

Zpracoval: Bc. Marek Lupač

### Prohlášení o finanční podpoře:

Příspěvek na konferenci je napsán v rámci Specifického výsokoškolského výzkumu č. 260-758.